

© NELE KEMPEERS

AKIVAR HEEFT PRIMEUR MET POCKETVERGISTER VOOR VARKENSMEST

Nog nooit gehoord van een pocketvergister voor varkensmest? Best mogelijk, want het eerste exemplaar is bijna klaar voor opstart en staat op het vleesvarkensbedrijf van Bart en Mieke Vanackere-Baekelandt in Ardoie. Hun open dag bracht nog heel wat andere bijzonderheden aan het licht. – Nele Kempeneers

In 2002 namen Bart en Mieke Vanackere-Baekelandt de ouderlijke hoeve van Bart over. Zeven jaar later breiden ze uit naar 550 zeugen in een vierwekensysteem. Biggen werden vetgemest in loonweekstallen of meteen verkocht. In 2015 was het tijd voor een nieuwe uitdaging: het bouwen van een eigen vleesvarkensstal. Het was geen makkelijk jaar voor de varkenssector, maar daar lieten Bart en Mieke zich niet door afschrikken. Ze begonnen met de plannen voor hun nieuwe stal voor 5200 vleesvarkens, gelegen in Koolskamp (Akivar), op het ouderlijke bedrijf van Mieke. De plannen evolueerden steeds meer naar een stal met heel wat innovaties, en dan was het risico om deze meteen op grote schaal toe te passen toch te groot. Het koppel besloot om te starten met een kleinere stal met 420 vleesvarkens om er zeker van te zijn dat alles werkt volgens wens. Op 6 november werd de grote stal in gebruik genomen.

Automatisch sorteren van grote groepen

Een eerste punt waar het koppel het hoofd over brak, was de vraag of er zou worden gewerkt met grote groepen in de huisvesting. "Oorspronkelijk waren we enthousiast over dit idee, maar het werd ons door verschillende mensen uit ons hoofd gepraat", zegt Bart. "Ondanks de vele negatieve stemmen gingen we ons hier verder in verdiepen en hebben we toch voor grote groepen gekozen." In de nieuwe stal zullen de varkens in groepen

.....

De veronderstelling dat varkensmest door zijn samenstelling niet voldoende energie zou produceren klopt niet.

.....

van 400 à 450 dieren worden gehouden. Om het sorteren van de dieren sneller, accurater en minder arbeidsintensief te laten verlopen, klopten Bart en Mieke aan bij Nedap. Dit Nederlandse bedrijf is gespecialiseerd in technologie voor grote groepen die automatisch individuele varkens voert en sorteert op basis van gewicht. Het principe is simpel. Om toegang te krijgen tot het voeder moet het varken langs het weegstation passeren. Op basis van zijn gewicht gaat de poort open naar de voederruimte voor lichte, zware of slachtklare varkens. Vanuit de eetruimte is er toegang tot de gemeenschappelijke rustruimte, maar om terug te keren naar de voederbakken moeten de dieren eerst weer langs het poortje met de weegschaal passeren, zodat ze telkens opnieuw gesorteerd worden. Doordat er geen middengangen zijn, kan 99% van de staloppervlakte door de varkens benut worden. Doordat de dieren een grote oppervlakte ter beschikking

hebben, is het mogelijk om meer dieren per m² te huisvesten. "We kozen voor dit systeem nadat we het aan het werk zagen bij collega-varkenshouders, en daar hebben we zeker nog geen spijt van gehad", vertelt Mieke. "De afwezigheid van de middengang bespaart veel ruimte, maar heeft ook een nadeel. Wanneer we iets moeten checken, moet dat gebeuren door tussen de varkens te lopen. Gezien hun nieuwsgierige aard is dat niet altijd aangenaam." Elke vier weken worden er biggen aangevoerd van het zeugenbedrijf. Andere opmerkelijke keuzes zijn de ledverlichting en stalventilatie via ventielen met drukcompensatie.

Primeur in pocketvergisting

Akivar zorgt voor een verrassing van formaat door een pocketvergister te voorzien op het bedrijf. Een echte primeur, want pocketvergisting van varkensmest werd tot nu toe nog niet mogelijk gemaakt op het niveau van de varkenshouder. Het systeem werd uitgewerkt met de hulp van Pocket Power (Inagro) en Green Service Belgium, een Belgische specialist in biogasinstallaties op maat. De veronderstelling dat varkensmest door zijn samenstelling niet voldoende energie zou produceren klopt niet. Een belangrijke voorwaarde is wel dat de mest zo vers mogelijk in de vergister terecht komt, anders neemt het biogaspotentieel te sterk af. Om dit mogelijk te maken werd er in de nieuwe stal in Ardooie gewerkt met een putvloer onder helling in combinatie met mestschuiven. Voor het ontwerpen ervan werd er aan tafel gezeten met JOZ en Limko. De techniek werd eerst getest in de kleine proefstal voor ze ook in de grote stal werd toegepast. Het aankoeien van mest op bepaalde plaatsen vormde de grootste uitdaging, maar werd opgelost door een aanpassing van de mestschuif. De urine loopt weg via gleufjes en wordt opgevangen in een aparte urineopslag. De vergister heeft een capaciteit van 300 m³ en een potentieel vermogen van 20 kW, maar de toekomst zal moeten uitwijzen hoeveel er effectief aan energie en warmte wordt geproduceerd. De aanvraag voor investeringssteun werd in juni 2016 goedgekeurd, waarna de aanvraag voor een milieuvergunning werd ingediend. De goedkeuring daarvan hangt af van de vraag of het systeem erkend zal worden als ammoniakemissiearm. Waarom Bart en Mieke de lat zo hoog hebben gelegd? "We hadden natuurlijk ook 'gewoon' voor een luchtwasser kunnen kiezen", zegt

Fermentatie van groenteresten heeft heel wat voordelen voor de diergezondheid.

AKIVAR

Leeftijd: Bart (41), Mieke (38) en tweeling Lars en Lien (10)
 Gemeente: Koolskamp
 Specialisatie: Varkensbedrijf met 550 zeugen met eigen aanfok, op de site in Koolskamp een bestaande stal met 420 mestvarkens en een nieuwe stal met 5200 mestvarkens; akkerbouw: 30 ha, voornamelijk maïs

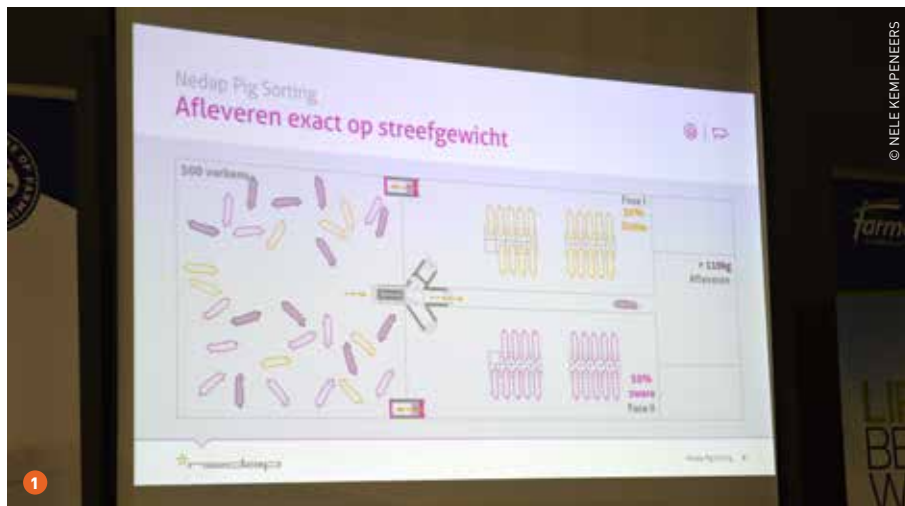
Akivar zorgt voor een verrassing van formaat door een pocketvergister te voorzien op het bedrijf.

Bart. "Maar ik ben ervan overtuigd dat dat enkel een goede zaak is voor de burens, als veehouder heb je er niets aan. Dankzij dit systeem kunnen we zelf in duurzame energie voorzien en onze ammoniakemissie laag houden. Dat is goed voor ons, maar ook voor onze dieren." Bovendien zijn de investeringskosten voor de mestschuiven vergelijkbaar met die van een luchtwasser, maar

de jaarkosten zijn een pak lager en de mestafzetkosten zijn ook lager.

Groenten in het rantsoen

Ook op het vlak van diergezondheid en -prestaties gaan Bart en Mieke verder dan het traditionele varkensbedrijf. Toen ze bij het ontwikkelen van de plannen voor de nieuwe stal moesten kiezen tussen droog- of brijvoeder kozen ze voor de laatste

1 Dit schema toont de werking van het weeg- en verdeelstation dat er voor zorgt dat elk varken voor de eetbeurt gewogen wordt en in de juiste groep terechtkomt. 2 Om de voederbakken te kunnen bereiken moeten de varkens langs dit weegstation passeren.

optie. In de eerste plaats om de kosten wat te drukken, maar ook om de mogelijkheid van het voeren van gefermenteerde groenten verder uit te werken. Het fermenteren en voeren van groentereststromen is in de omgeving van Ardoorie al langer gangbaar, aangezien er veel groentetelers en verwerkingsbedrijven actief zijn. Vooral kolen zijn een interessant voederproduct dankzij hun hoog eiwitgehalte. Maar ze zijn ook moeilijk verteerbaar, en daarvoor biedt het fermentatieproces de oplossing. Nadat de groenten gewassen zijn, krijgen ze een hittebehandeling om de nefaste bacteriën te doden en de celwand te kraken. In een tweede stap worden bacteriën geënt op de reststromen zodat ze hun werk kunnen doen. Het proces wordt versneld door het voeder te stockeren op 38 °C aan een pH van ongeveer 3. Het idee achter dit fermentatieproces is dat zogenaamde fenolen, bestaande uit lange molecuulkettingen, doorgeknipt worden tot korte polyfenolen, die makkelijk kunnen worden opgenomen door het dier. Onderzoek toonde aan dat die polyfenolen een probiotisch effect hebben, wat een rol kan spelen in de antibioticareductie op varkensbedrijven. Dankzij de vorming van melkzuur in het fermentatieproces en de inwerking daarvan op het voeder is het beter verteerbaar en langer houdbaar. Door het gebruik van groenteresten kunnen granen en soja zo veel mogelijk geweerd worden uit het rantsoen. Voor de brijvoederinstallatie en groentefermentatie werd er samengewerkt met Vermeulen Construct. De fermentatie installatie zal in werking treden in januari 2018. ■